

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej
Fél évre ... 480 Lej
Negyed évre ... 240 Lej
Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 baniva! 13 bb

Szombaton kerül uj kezekbe Aradváros

Az Interimár bizottság holnap délelőtt leteszi az esküt és átveszi a város vezetését. — Elmaradt a városi tanácsülés. — Az átmeneti tanács tagjai a jövő feladatokról.

(Saját tudósítónktól.) Város-
szerte nagy és izgalmas érdeklő-
déssel fogadta Arad polgársága a
tegnap esti híradásokat, amelyek
az aradi városi tanács halálós
ítéletét jelentették. Általános meg-
elégedést keltett az a tény, hogy
az ujonnan kinevezett interimár-
bizottságban, a kolportált hírek-
kel szemben, négy magyar tag
foglalt helyet s így Arad ma-
gyarsága ott is kellő képviselést
nyert. Az aradi városházán is, ma
délelőtt nagy izgatottság uralko-
dott, a tisztviselők csoportokban
állva, folytatták eszmecsereit az
eseményekről s találgatták a jö-
vőt. Mi lesz, mit hoz a jövő, kik-
nek jelent esetleges előnyt az új
helyzet, ez volt a találgatások
refrénsje. A permanens bizottság
tagjai is megjelentek a városhá-
zán s várták a hivatalos értesít-
ést. Délelőle az is megérkezett a
városházára.

Hivatalos átirat a feloszlásról.

Ma délelőtt Boneu Vazul pre-
fektus ugyanis átiratban értesítet-
te a várost arról, hogy a minisz-
terium táviratilag közölte vele a
tanács feloszlását s csatolta a
távirat szövegét, amely a követ-
kező:

— Az Ön 13. sz. 192-ös jelen-
tése a minisztertanács augusztus
10-iki ülése elé került s azt 2707.
számu határozatával feloszlaita
Aradváros tanácsát és kinevezett
egy ideiglenes bizottságot, amely
a következő urakból áll: Elnök
dr. Angel István, tagok: dr. Iancu
Cornel, dr. Nagy Sándor, dr.
Moldovan Silvius, dr. Parecz Béla
dr. Miclea Sever, dr. Baross La-
jos, dr. Chicin Remus, dr. Széll
Lajos és dr. Miclosi Emil. Az új
választás napját szeptember 12-re
tűztük ki. Ezt tudatva Önnek, kér-
jük, tegye meg a szükséges lépé-
seket. A belügyminiszter helyett
Muzicescu, N. S.

A prefektus átirat a távirat
kapcsán értesíti a város vezetősé-
gét arról, hogy augusztus 20-ára,
ma délután négy órára kitűzött
tanácsülés nem tartható meg. A
miniszteri rendelet értelmében in-
téztek az új bizottság összehi-
vására vonatkozólag s általuk
megállapított időben kezdő meg-
működését, amiről idejében értesít-
temi fogják a várost. Ugyanebben
az időben a prefektus értesítést
küldött az Interimár-bizottság tag-
jainak, akiket délután négy órára
tanácskozásra hívott meg az ara-
di prefekturára.

Elmaradt a tanácsülés.

A hivatalos értesítés nyomán

Aradváros vezetősége intézkedett,
hogy a tanács tagjai is tudomást
szerezzenek a feloszlásról s a
mai tanácsülés elmaradásáról. —
Ezért még ma délben a következő
értesítést kapták a feloszlott ta-
nács tagjai:

Mi, Aradváros polgármestere
a megyei prefektura 383—192.
számu értesítésének s a belügy-
miniszterium 23.4515. számu tá-
virati rendelkezésének birtokában
értesítjük, hogy a minisztertanács
augusztus 10-iki ülésén elhatároz-
ta az aradi városi tanács feloszla-
tását. Ezért az augusztus 20-ra,
délután négy órára kitűzött ta-
nácsülés elmaradt, azonban a per-
manens bizottság további intéz-
kedésig folytatja működését.

Robu dr. nem nyilatkozik.

Délben dr. Robu János megje-
lent a városházán, ahol azonban
rövid ideig tartózkodott. Az aradi
lapok munkatársainak a polgár-
mester mindössze a következőket
mondotta:

— Addig, míg a Monitorul
Official meg nem érkezik. Aradra
s a pontos indokolást nem látom,
semmiféle nyilatkozatot nem ad-
hatok.

Az átmeneti bizottság első tanács-
kozása.

Délután négy órakor kezdődött
meg Boneu Vazul prefektus s az
Interimár-bizottság tagjainak ta-
nácskozása. A tíz kinevezett tag-
ból csak heten jelentek meg, mí-
vel dr. Baross Lajos, dr. Miclea
Sever és dr. Miclosi Emil ezidő-
szerint nem tartózkodnak Aradon.
Mintegy két óras vita után egye-
lőre csak abban állapodtak meg,
hogy a bizottság tagjai holnap
délelőtt megjelennek a városhá-
zán, ahol leteszi az esküt Boneu
prefektus kezébe, majd átveszi a
városházán a város ügyeinek ve-
zetését. A továbbiakról csak ez
aktus megtörténte után döntenek.
Nyilatkozik az Interimár bizottság.

Felkerestük sorban az ujonnan
kinevezett ideiglenes bizottság Ara-
don levő tagjait s felkértük, adjanak
nyilatkozatot s közöljék véleményü-
ket a jövőre nézve:

Angel István dr. elnök:

— Nekem is meglepetés a megbi-
zatásom, mivel semmiféle lépést nem
tettem az irányban, hogy engem ne-
vezzenek ki a bizottság elnökévé. Ez
zel a kinevezéssel valószínűleg hono-
rálni akarták éveken keresztül kifejt-
ett közigazgatási munkásságom ér-
demeit. Be kell várnai a holnapot, a
mikor a prefektus urral átvesszük a
városházát s ezután megkezdjük a

működést. A továbbiakra nézve a tör-
vény előírásai az irányadók. Jöslá-
sokba pedig korai volna belebocsát-
kozni.

Chicin Remus dr.:

— Mint az Interimár bizottság
tagjai, vezejük a folyó ügyeket s sem
mi egyebet nem csinálnak. A jövő ta-
nácsra vonatkozólag még nem tár-
gyaltunk s így nem alkothattam vé-
leményt.

Jancu Cornel dr.:

— Az Interimár-bizottság nagy
dolgot nem csinálhat, hiszen a tör-
vény határozottan előírja, hogy
csak a folyó ügyeket intézheti. A jö-
vőre nézve csak azt mondhatom, va-
lőszínűnek látom azt, hogy a ma-
gyarság ugyanannyi képviselőt kap a
városi parlamentben, mint amennyi
eddig volt. Ezt mutatja az Interimár
bizottság összeállítása is, mely telje-
sen megfelel a paktum szellemének.

Moldovan Silvius dr.:

— Az én elveim már ismeretesek.
A törekvésem az, hogy a városi köz-
igazgatást helyes irányban vezessék,
úgy hogy minder aradi polgárt kel-
lően kiszolgáljanak az aradi város-
házán. Nézetem szerint az Interimár
bizottság összeállítása minden tekint-
etben garanciát nyújt arra, hogy a
város ügyei e rövid idő alatt is jó
kezekben lesznek. Meggyőződésem,
hogy a kormány helyesen járt el, a
mikor az Interimár bizottság összeál-
lításánál a magyarság részéről azo-
kat az urakat választotta ki, akik a lis-
tán szerepelnek s nem tudom elkép-
zelni, hogy a magyarság körében len-
ne valaki, aki komoly kritika tárgyá-
vá tehetné négy magyar kollegám ki-
nevezését. Ebből az összeállításból
már most megfelelő kombinációt al-
kothat magának mindenki a jövő ta-
nács összeállítása tekintetében. Az
általános óhaj csak az lehet, hogy
olyan egyének nevei kerüljenek ki az
urnákból győztesen, akik iránt egész
Arad lakossága bizalommal visel-
tik. Hiszem, hogy a magyarság a jö-
vő tanácsban is megfelelő számu
képviseletet kap.

Nagy Sándor dr.:

— Az én ideálom az, hogy olyan
új törvénytestület alakuljon meg, a
mely nem elérszik meg azzal, hogy
hasonként összeül, és elvégzi a napi
ügyeket. Legyenek eszméi, invenciói,
amellyel egy valódi népvédelmi
korszakot alkothasson Aradon. Ez-
alatt azt értem, hogy vegye fel a küz-
delmet az egyéni érdekek és a kartel-
lek ellen, amelyek a drágaságnak
okai s okai annak, hogy a kisembe-
rek s a középosztály nyomorognak.
Oly embereket kell tehát majd jelöl-
ni, akik akariák és merik felvenni a

küzdelmet a kartellek ellen. Külön-
ben most majd a magyarság illetéke-
szervei nyilatkoznak meg, kikkel akar-
ják magukat a tanácsban képvisel-
tetni.

— Mint az Interimár bizottság
tagja mindenekelőtt azt kívánom meg-
állapítani, mennyiben igazak az el-
hangzott vádak s történtek-e szabály-
talanságok a közvagyon terhére. Ezt
a mezállapítást egyenesen Aradvá-
ros magyarságának preszbizkérésé-
nek tartom. Bármilyen rövid ideig
tartson az Interimár-bizottság élete,
szeretném már megtenni a kezdemé-
nyező lépéseket ahhoz a városi poli-
tikához, amev olcsóbbá teszi a meg-
élhetést a város lakosságának. Ebben
a tekintetben az illetékesek, nemzeti
különbség nélkül hajlandóknak nyi-
latkoztak a legerőteljesebb akcióra.
Ha azután megalakult az új tanács,
megkezdődhetik a komoly, erős mun-
ka a város felvirágoztatására s fejlesztésére.
Mert ma Temesvár és Nagy-
váradal szemben mi nagyon lemar-
adtunk ebben a tekintetben.

Parecz Béla dr.:

— Nagyon fontos feladatoknak
találhám elsősorban azokat az ügye-
ket elintézni, amelyek a mai tanács-
ülésre lettek kitűzve s amelyek elma-
radtak. Aradváros fontos kérdései
ezek. Közöttük szerepel a város fa-
ellátása, a színházi szerződés ügye s
a határmenti társulat kérdése. Ezeket
nyélbe kell az Interimár bizottságnak
írni. A jövőre nézve egyelőre nem
tudok nyilatkozni, minden attól függ
kik lesznek az új tanács névsorában.

Széll Lajos dr.:

— Mivel rövid időre — csupán
három hétre — szól a mandátumunk
azt hiszem csak a napi ügyek elinté-
zésére szorítkozhatunk. Ezalatt a há-
rom hét alatt még nagy munkát kell
a városnak elvégeznie, össze kell ál-
litani a szavazók névsorát és ki kell
kézbesítenni a szavazási igazolványo-
kat. Ami az új tanácsot illeti, sok fon-
tos teendő vár rá. El kell intéznie a
közlekedés ügyét, meg kell oldani a
viz problémáját, a dollárkölcönt
nyélbe kell ütni s megvalósítani mind
azt, amit a mérnöki hivatal a város
fejlesztése érdekében programjába
felvett.

— Biztos a gyógyulása Rakovszky
Iván magyar belügyminiszternek. Bu-
dapestről táviratozzák: Bálint Re-
zso egyetemi tanár, aki Rakovszky
Iván belügyminiszter hívására Ko-
lozsvárra utazott, vissza érkezett
Budapestre és ma jelentést tett
dr. Vass József miniszterelnökhe-
lyettesnek. Bálint kijelentette,
hogy néhány heti i zgalommentes
szanatóriumil pihenés meghozza a
teljes gyógyulást. Jelentést tett a
miniszterelnök helyettesnek Sass Ele-
mér osztálytanácsos is, aki Bálint
professzorral együtt érkezett vis-
sza Budapestre.

Petrovici miniszter véglegesen rendezi a kisebbségi oktatást

Magyarpárti tanácskozás a miniszterrel. — Bethlen György újból átveszi a Magyar Párt vezetését.

(Bucuresti, augusztus 20.) Az iskolaszegzon küszöbén a legfontosabb kérdés a kisebbségi oktatás ügye, amelynek megoldása elé nagy érdeklődéssel tekint Erdély magyarsága. A kormány részéről nagy mértékben megnyilvánul az a törekvés, hogy a kétségtelenül nagyjelentőségű ügyet a maga részéről hamarosan dűlőre vigye. A tegnapi minisztertanácson Petrovici közoktatásügyi miniszter már javasolta is a kisebbségi magániskolák ügyének végleges elintézését, mert a vonatkozó törvény szövege helytelen s félreértésre ad alkalmat. A miniszter észszerű megoldást javasolt a törvény he-

lyes interpretálására és alkalmazására nézve. Előterjesztését a kedden tartandó legközelebbi minisztertanácson fogják megvitatni.

Legutóbb ismét olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a zsidó tanulók felvétele a felekezeti iskolákba kétséges, jóllehet dr. Willer József néhány nappal ezelőtt kijelentette, hogy az akadályokat sikerült elhárítani. Magyarpárti körökből nyert információink szerint az ügynek rendkívül ártanak azok a valóságnak meg nem felelő hírek, amelyek egyes sajtóorgánumban láttak napvilágot. Az iskolák ügyében egyedül a Magyar Párt által kiadandó hivatalos

kommuniké lesz az irányadó. Egyébként ma és holnap Petrovici miniszter és dr. Willer József folytatják a tárgyalásokat, amelyek minden ellenkező hír dacára reményt nyújtanak a megegyezésre.

Itt írjuk még különben, hogy dr. gróf Bethlen György a Magyar Párt elnöke néhány nap múlva Clujra érkezik és átveszi a Magyar Párt vezetését. Sándor József szenátor, aki Bethlen gróf távolléte alatt az elnöki tisztséget betöltötte, a gyergyószentmiklósi nagygyűlés programját fogja előkészíteni és befejezni a párt új szervezeti szabályzatának munkálatait.

nem zavarják őket minden aprócséprő ügygel.

Az első ilyen érdekes összejevetel Soborsinban lesz, amelyet különben a vármegyei prefektura járási székhelyé óhajt tenni. A huszonkettediki gyűlést egymásután több gyűlés fogja követni olyan időközökben, hogy még augusztus folyamán meglátogathassa Boneu prefektus az összes járási székhelyeket. A nép meghallgatása után a közigazgatási reform törvénynek 151. paragrafusában értelmében összehívják a megyei tanácsot, amelynek ülésén tárgyalják a megyei faktorok együttműködését s az eddig fiennállott ellentétek elsimításának módjait.

Boneu prefektus orvosolja Aradmegye népének panaszait.

Járási népgyűléseket tartanak s ott helyben elintézik a lakosság kívánságait. — A megyei prefektus érdekes akciója.

(Saját tudósítónktól.) Egészséges decentralizációt hajtanak végre a közeljövőben Aradmegyében, mely egészen új szellemet fog hozni Aradmegye közigazgatásába. Boneu Vazul, Aradvármegye prefektusa hajta végre azokat a rendelkezéseket, amelyeket a közigazgatási reform értelmében kell keresztülvinnie arravaló tekintettel, hogy a közigazgatás tisztviselőit sok jelentelen munkától tehermentesítse és a megye lakosait sok kellemtelen és szükségtelen szaladgálástól, eljárástól megkímélje. A közigazgatási reform végrehajtását különösen aktuálissá teszi az, hogy a megye lakosai nagyon gyakran keresik fel egyenként vagy küldöttségekkel a különböző hatóságokat, s valósággal megostromolják őket olyan kis ügyekkel is, amelyek a helyszínen egészen könnyen volnának elintézendők.

mezték a rendelkezéseket és más és más rendelkezések voltak érvényben. A járási községek panaszait és kívánságait mindjárt a helyszínen elintézik, s anennyiben ez nem volna lehetséges, jegyzőkönyvet vesznek fel azokról és a jegyzőkönyveket illetékes hatóságokhoz juttatják el. Ezzel megkímélik a feleket az idővesztéstől, a sok szaladgálástól és a felesleges kiadásoktól, de a hivatalok is nyugodtabban dolgozhatnak, mert

A prefektus ezért elhatározta, hogy a járási székhelyeken a hónap meghatározott napjain népgyűléseket fog tartani és azokon mindenki előadhatja panaszait és kérelmeit. Ennek az akciónak a bevezetője volt a menyházal közigazgatási megbeszélés, amelyet 22-én, vasárnap követni fog a Soborsinban tartandó népgyűlés. A soborsini gyűlésre a radnai járást hívták össze és azon a prefektuson kívül résztvesznek a járásbeli községek összes bírái, a járás összes köztisztviselői, az állami erdőhivatal igazgatója, a mezőgazdasági tanácsos, a megyei főorvos, az állatorvosok, a tanfelügyelő, a pénzügyigazgató, — Petrescu Illés áthelyezése folytán Popescu István adminisztrátorhelyettes, — az államépítészeti hivatal vezetője és a radnai járás esperese.

A népgyűlésen elsősorban a helyi hatóságok együttműködését beszéljük meg, mert véget akarnak vetni a különböző hatóságok között, esetleg felmerült ellentéteknek, amelyek főképen a megfelelő törvény hiányában keletkeztek. Oka volt ennek az is, hogy minden megyében másképen értel-

Bulgária bosszúja az idegenek ellen.

Nyilvános helyen csak bolgárul lehet beszélni.

(Bucuresti, augusztus 20.) A Cuvantul értesülése szerint a bolgár kormány az idegenek elleni represszália gyanánt elrendelte, hogy nyilvános helyen csak bolgár nyelven lehet beszélni. A bolgár belügyminiszternek erre vonatkozó rendelete a napokban jelent meg és kimondja, hogy az ellene vétőket súlyosan megbünte-

lik. A román kormányhoz már jelentések is érkeztek, hogy Bulgária román falvainak lakosságát az ottani hatóságok kényszerítik, hogy bolgárul beszéljenek. A bolgár belügyminiszter rendelete eltiltja a román könyvek bevitelét is. Hír szerint az érdekelt államok képviselői felvilágosítást fognak kérni Szófiában a nyelvrendelet ügyében.

Menezstik a hatvanéveseket.

Nincs további haladék a hatvanéves köztisztviselők számára. — Hivatalból rendelik el a nyugdíjazást.

(Saját tudósítónktól.) A romániai köztisztviselőkre vonatkozó szabályrendelet szerint közhivatali állást csak hatvan éven aluli emberek tölthetnek be. Ennek megfelelően a hatvan évet betöltött köztisztviselőknek hivatalból be kell adniok nyugdíjaztatásuk iránti kérésüket.

Az elmúlt években rendkívül sok bonyodalom volt a rendelkezés végrehajtása terén. A nyugdíj törvény megalkotása előtt a szoros értelmében nyomott jelentett a megöregedett, családos tisztviselők kényszernyugdíjazása, mert a régi nyugdíjak nevelésé-
sen csekély összeget jelentettek s még ezeknek a kiutalása sem volt biztos. Nem sokat javult a helyzet a törvény megalkotása után sem, mert a nyugdíjkérvények elintézésé körül zavarok nagyon kétségessé tették, hogy a kérvény beadásával egyidejűleg fizetésüktől megfosztott tisztviselők leghamarabb fél-háromnegyed év alatt

hozzájuthatnak törvényes illetményeikhez.

Hyen körülmények közt természetes volt, hogy az érdekelt öreg tisztviselők kétségbeesetten ragaszkodtak terhes állásukhoz, jóllehet, bizvást megérdemelték volna már a pihenést. A minisztérium többször mekányolta is az aggodalmukat s a rendelkezést odamódosította, hogy csak azokat a hatvan évet betöltött állami alkalmazottakat kell hivatalból nyugdíjba küldeni, akik munkabírásukat nem tudják orvosi bizonyítvánnyal igazolni.

A nyugdíjtörvény részleges bevezetése aztán indokoltá tette, hogy a minisztérium enyhítő rendelkezést visszavonja. A belügyminisztérium 9049—926. szám alatt értesítette az összes közigazgatási és állami jellegű hivatalokat, hogy a tisztviselői szabályrendelet 22-ik szakaszát folyó év augusztus elsejétől kezdődőleg szigorúan tartásuk be. A miniszteri ren-

delet szemint a felsőbb hatóságoknak minden hatvan évet betöltött tisztviselőt hivatalból kell felszólítani, hogy nyugdíjaztási kérvényüket haladéktalanul adják be.

A szigorú rendelet számos érdekelt öreg tisztviselőt érint fájdalmasan, mert a várható nyugdíj most is kevés s a kérvények elintézése most is hónapokba kerül.

Kormánygyőzelem Jugoszláviában.

A községi választások végső eredménye.

(Belgrád, augusztus 20.) Mára Szerbia és Montenegró valamennyi járásából beérkeztek a választási jelentések, amelyek alapján elkészült a belügyminisztérium hivatalos jelentése, amely szerint a radikálisok 1595, a demokraták 450, a független demokraták 19, a földművesek 79, a republikánusok 14, a független munkáspárt 18, a federalisták 10, a polgári blokk 2 és a liberálisok 1 községet kaptak.

A városokban az eredmények így alakultak ki: 122 radikális, 71 demokrata, 4 földműves, 2 federalista, 1 radikális disszidens és 1 liberális község tanácsot választottak meg.

A demokraták a jelentés szerint ötven új várost hódítottak el a radikálisoktól és csupán két város vesztettek el. Az egyik elvesztett város Pozsarevac, amely tizenkét éven keresztül a demokratáké volt.

Tolvajok a Nep'uban.

Tömeges lopások történnek Aradon.

(Saját tudósítónktól.) Andreika Demeterné aradi lakos ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy a zsebéből 1200 lej készpénzt és óráit kilopták. — Puicon Vazul gyulafehérvári lakos zsebéből az aradi állomáson ellopták tárcáját, amelyben 3000 lej készpénz és fontos iratok voltak. A rendőrség ma letartóztatta Klíng Miklós, Gergely Jánost és Szugyi Jánost, akiket tettenérték, amikor egy koscsit akartak ellopni az aradi heipiacon. A rendőrség megindította az eljárást. — Deutsch Fülöp aradi lakos ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy Str. Cuza Voda (Thököly Imre-uccai) lakásáról Bogdán Ilona nagyértékű fegyvereműt lopott el. A rendőrség nyomoz. — Az aradi Neptun-fürdő egyik kabinjából tegnap délután értékes arany láncot, órát s 1100 lej készpénzt loptak el. A károsult, Abolder Dezső feljelentést tett a rendőrségen, ahol bevezették a nyomozást.

HA LAPUNK részére közölni valója van, telefonon is bemondhatja. TELEFON SZÁM 151.

Szenzációs leleplezések az osztrák legitimista mozgalmakról.

Miért árulta el Schager báró, az egykori legitimista vezér a Habsburgokat?
A császári vagyonkezelő, aki két nyugdíjat kap a köztársaságtól.

A bécsi napilapok a minap rövid hírből közölték, hogy az „Österreichische Nachrichten” című legitimista hetilap megszűnt és a monarchista konzervatív néppárt megbukott. Ez a rövid jelentés az ugynevezett Schager-párt feloszlását jelenti. Így ma már Ausztriában csak Wolff Gusztáv ezredes császárhű néppártja képviseli a legitimista törekvéseket. Míg Wolff ezredesről és pártjáról a republikánusok is elismerik a jóhiszeműséget, addig Schager báró pártja néhány éves fennállása alatt olyan dolgokat művelt, amelyek erősen a középkor rablólovagjainak cselekedeteire emlékeztetnek. Mivel Schagerék egy időben az utódállamokban is próbálkoztak és legutóbb, tavaly októberben Eckhardttal és Cuzával együtt részt vettek a budapesti kampóskeresztes kongresszuson, az Aradi Közlöny bécsi szerkesztősége érdekesnek tartja egy bécsi esztendő alapján részletesen ismertetni a Schager-féle legitimista mozgalom keletkezését és bukását, amely szenzációs részletekben bővelkedik.

Schager báró pártjának most, a bukásakor egész Ausztriában mintegy 25.000 tagja volt. Érdemes ezt a számot megjegyezni, mivel Schager mindig értette a módját annak, hogy egy a Habsburgoknál, mint bizonyos külföldi körökben, tömegmozgalom vezéréként szerepeljen.

A megvásárolt politikai karrier.

Schagerből Bécsben Seipel exkancellár csinált politikai tényező. A két év előtti választások előtt Seipel kancellár, mint a keresztényszociálista párt vezére, magához kérette az „osztrák monarchisták pártjának” (akkor még így hívták Schagerék pártocskáját) vezetőit. A kancellárnál megjelentek Schager-Eckartsau báró osztályfőnök, Wense Ernő volt követ, Dichtl generális, Traun százados, Eckel ezredes, Segere ezredes, Kristen kisasszony és botrányos pöreiről hírhedt Heigel Károly cserepesmester. Seipel kancellár paktumot kötött Schagerékkal, hogy a legitimisták a keresztényszociálista listákra fognak szavazni, ezzel szemben a keresztény szociálista listán, mint a Schager-párt képviselője helyet kap Wense volt követ. Ugyanezt a paktumot Seipel kancellár Wolff ezredesnek is felkínálta, Wolff azonban visszautasította. Schagerék a párttagok szavazatain kívül sok pénzt is hoztak a keresztényszociálistáknak. Jeritza Mária férje, Popper báró mintegy 20 millió koronát adott a Schager-párt választási alapjára, mások még nagyobb összegeket, mint Pajlavicini Sándor őrgróf, Krassel-Trausenegg, a Kompassbank elnöke, Hussarek, volt császári miniszterelnök, Lichtenstein János herceg és egy Pick nevű kereskedelmi tanácsos.

A legitimistavezér pályafutása.

Wense követ valóban bekerült a parlamentbe, azonban tavaly le kellett mondania mandátumáról, mivel összeveszett Schagerrel, aki akkor már a Hohenzollernek felé orientálódott.

Schager, aki most bárónak és osztályfőnöknek címezteti magát, egyszerű kisiparos gyermeke. Apja lakatos volt és a szülők szájakból vonták meg a falat, hogy fiukat az innsbrucki egyetemen taníttassák. Schager megszerezte a jogi doktorátust és hadbí-

ró lett. A háború alatt a hadügyminisztériumba, majd IV. Károly katonai irodájába került. Ott a császár magánvagyonának kezelését bízták rá. Mikor a monarchia összeomlott és IV. Károly Svájcba menekült, Schagernek az eckartsau előnevet, a bárói címet és a miniszteri osztályfőnöki rangot adományozta. Azóta Schager, az egykori legitimista vezér két nyugdíjat huz a köztársaságtól, egyet mint nyugalmazott osztályfőnök, egyet pedig mint alezredes-hadbíró.

Hogyan következett be a bukás.

A Schager-párt bukása az első kerületben, Habsburgergasse 12. alatt nyert elhelyezést. Pazar berendezési szobákban tárgyalnak napról-napra a Schager-párt vezetői. A berendezés a schönbrunni császári kastélyból származik. Altalában a császári vagyonból Schager annyit mentett át pártjának irodájába, hogy Zita császárné szükségét látta annak, hogy a vagyon kezelését másra ruházza. Ettől a naptól datálódik Schagerék elfordulása a Habsburgoktól és a Hohenzollernek híveivel való szövetség kampóskeresztes, antisze-

Összeesküvés készült Mexikó ellen

(Newyork, augusztus 20.) A kaliforniai San Diegoból érkezett jelentés szerint óriási izgalom uralkodik a városban. A rendőrség körülvetve néhány mexikói állampolgár lakását, s mintegy 150 mexikóit, köztük Enrique Estrada tábornok, volt mexikói hadügyi államtitkár és Aurel Sepulveda tábornokot letartóztatták, akiket összeesküvéssel vádolnak és az volt a céljuk, hogy forradalmat idézzenek elő Mexikóban. Nagy mennyiségű fegyvert és egy tankot foglaltak le náluk. Az Egye-

szövetség állampolgárai már régebben nagy aggodalommal szemlélte, hogy Dél-Kaliforniában nagyon sok kétes egzisztenciájú és ismeretlen ember gyülekezik, akik közül a legtöbben Mexikóból jöttek. A múlt héten az igazságügyminiszter Hoovert, a nyomozó osztály főnökét küldte ki Kaliforniába, annak megállapítására, hogy mi igaz a szállongó hírekből és a határ őrizetét megszigorították. Az összeesküvők Mexikó ellen akartak vonulni és meg akarták támadni a határmenti városokat.

A Schager-párt bukásával kapcsolatosan érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Salm Erich gróf, a Wolff-féle legitimisták egyik frakciójának vezére, hódoló utat tervez Lequeitólba és lapjában, a „Staatswehr”-ben jelentkezésre szólította fel az osztrák monarchistákat. Salm gróf így akarja ellensúlyozni az állandóan Lequeitőlban tartózkodó magyar arisztokraták hatását Zita császárnőre.

Tagokat toboroztak Aradon a bolsevista összeesküvők.

Mi relett a Terror elleni liga mögött. — Új kommunista kémkedést fedeztek fel Besszarábiában.

Szétült az orosz vörös hadsereg tisztikara.

(Bucuresti, augusztus 20.) Mint már napokkal ezelőtt megírtuk, a bucaresti-i sziguranta egy orosz nő feljelentése alapján egy nagyarányú és az egész országot behálózott kém szervezetnek jött a nyomára. Az államrendőrségnek azonban eddig mindössze a letartóztatásban levő Floreasca repülőőrmeester és Boris Stefanov kommunista vezért sikerült elfogni, míg Tcacencónak nyoma veszett. A nyomozások újabb adatai szerint különben megállapítást nyert, hogy Stefanovnak nagy szerepe volt az utóbbi három esztendőben előfordult osztrákmozgalmakban, valamint megállapították azt is, hogy Stefanovot kémkedés miatt egy ízben már 10 évi kényszermunkára ítélte a hadbíró, Stefanov azonban megszökött a sóbányából. Közben Berlinben, Bécsben és Budapesten is járt, ahol szoros kapcsolatot tartott fenn a kommunista sejtekkel.

Stefanov legutóbb ez év tava-

szán Pavel Tcacenco volt ukráinnal újságíró társaságában jött Romániába és itt a magyarországi származású Köblös Elek kommunista megbízottal egyetemben látott hozzá a román munkásság bolsevizálásához. — A bucaresti-i sziguranta Pavel Tcacenco lakásán talált iratokból megállapította, hogy a nemrégiben alakult „Terror elleni liga” voltaképpen Stefanovék, illetve a szovjet titkos megbízása folytán létesült és alatta a romániai kommunista-centrum rejtőzött. A „Terror elleni liga” szociális kulturprogramot hirdetett és belügyminiszteri jóváhagyott alapszabályok alapján működött. Ilyenformán aztán sikerült Stefanovéknak több ezer hívet toborozni a liga számára. Ez év tavaszán a liga két embere Erdélyben, sőt Aradon is járt, ahol a jóhangzású társaság tagjai sorába több aradi munkáscsoportot, sőt egyéneket is „buktattak” be, akik teljesen jóhiszeműleg csatlakoztak a kultur-pro-

grammot hirdető, de valójában kommunista üzemekkel foglalkozó társasághoz.

Különben — mint Bucurestiből jelentik — Stefanov kommunista-vezért beszállították a jilvai fegyházba, ahol bevárja perének új fő tárgyalását. Tcacenco kommunista agitátort még nem sikerült kézrekeríteni.

Még be sem fejeződtek a bucaresti-i bolsevista összeesküvés ügyében folytatott nyomozások, mikor a kisenevi sziguranta újabb kommunista kém szervezetet fedezett fel, amelynek élén két diák, Moldanschi és Raznoesti állottak, akik a prágai egyetemet látogatták. A diákokat a bécsi kommunista központ bizta meg a kémkedéssel. Kisenevben egy őrmesterrel léptek összeköttetésbe, aki szintén elfogadta ajánlatukat, azután leleplezte őket. — A diákok tegnap teljes beismerő vallomást tettek.

Ugyancsak Kisenevből jelentik, hogy egy bolsevista tüzérkapitány tegnap átjött a Dnyeszteren és jelentkezett a tighnai hatóságoknál. Elmondotta, hogy Oroszországban már elviselhetetlen a tiszték helyzete, ezért megszökött. A kapitányt őrizetbe vették.

Rejtelmek Kitchener lord körül
Súlyos vádak emelnek az angol admirális ellen.

(London, augusztus 20.) Az angol közvéleményben mind nagyobb hullámokat vet a Kitchener lord állítólagosan megtalált, majd titokzatos módon levegővé vált holttestének botránya. Megírtuk, hogy a Power által megtalált és Londonba hozott koporsót a rendőrség hivatalosan nyitotta fel és a hatósági közegeket az a városlan meglepetés érte, hogy a koporsó turesen tárult szemeik elé s ott Kitchener lord holttestének hitehamva sem volt.

A közvélemény ezután Power „felfedezését” egyszerűen humbugnak minősítette, míg most egy újabb fordulat teszi még bizonytalanabbá az amúgy is rejtelmes ügyet. Ma ugyanis megjelent Power a londoni rendőrségen és követelte, mutassák meg neki a hatóságilag felbontott koporsót. Eleget tettek kívánságának s akkor Power a jelen voltak legnagyobb elképedésére a leghatározottabban kijelentette, hogy a most megmutatott koporsó nem azonos azzal, amelyet ő hozott Londonba.

Természetes, hogy ez a „leleplezés” nagy feltűnést keltett, bár mértékadó körökben azt hiszik, hogy Power pusztán szenzációhajászból hangoztatja fantasztikus vádját, amellyel azt a látszatot akarja kelteni, mintha az angol admirális egy idegen koporsóval cseréltette volna ki Kitchener tetemét tartalmazó eredeti koporsót.

— Pintér Böske negyedmilliót érő ruháit ellopták a vonaton. Pintér Böske, a legnépszerűbb erdélyi primadonna tegnapelőtt Fogarasra utazott és utközben rendkívüli kellemetlenség érte. Három hőröndjét, amelyben negyedmillió értékű színpadi ruhák voltak, ismeretlen tettesek ellopták. A primadonna feljelentést tett a rendőrségen, hogy az elveszett ruhát visszakapja.

Aradváros készül az új tanácsválasztásra.

Boneu prefektus politikamentes listát akar. — Egyelőre korai minden személyi kombináció.

(Saját tudósítónktól.) Három hét múlva, szeptember tizenkettedikén ismét az urnák elé járul Arad város polgársága, hogy a város parlamentjébe küldje azokat, akiket alkalmasnak talál Arad ügyeinek intézésére. Az új választást előreláthatólag nagy korteskedés és küzdelem fogja megelőzni, de kimenetele a magyarság már ismert, egységes fellépése folytán nem lehet kétséges. Boneu Vazul vármegyei prefektusnak különben az a szándéka, hogy a tanács tagjainak megválasztásánál kapcsolja ki a város közönsége a politikai szempontokat és egy olyan lista szerepeljen a választásnál, amelyben pártpolitikai tekintet nélkül azoknak a neve szerepeljen, akikben a város közönsége megbizik és szakérteimük, önzetlenségük révén alkalmasak arra, hogy a város ügyeinek intézésénél tisztán a polgárság érdekeit tartják szem előtt. A politikamentes választás feltétlenül a város érdekeit szolgálja.

A nemzeti- és parasztpárt aradi exponensét ugyan nem zárkoznak el attól, hogy a választáson egy pártközi lista szerepeljen, az előjelek szerint azonban négy listára van kilátás. Ezek a listák inkább demonstratív jellegűek lesznek, mert a magyar pártoknak és a legnagyobb román pártoknak összefogása kétségtelesen fölényes győzelmet biztosít a szövetkezett feleknek. A liberális párt aradi tagozata megbízható helyről nyert információk szerint, feltétlenül külön listával megy a küzdelembe. Az aradi munkásság, mely a múlt választásokon a nemzeti-parasztpárttal küzdött, most külön listával veszi fel a harcot. Akcióba lépnek még az aradi konzisták is, akik a múlt választáson a megyében, most pedig Arad városban szándékoznak zászló bontani.

Alkalmunk volt beszélgetést folytatni dr. Marsieu Justin-nal, az aradmegyei nemzeti párt elnökével, aki kijelentette, hogy a nemzeti párt legnagyobb készséggel hajlandó egységes listával a választásokat lefolytatni. Erre vonatkozólag azonban még nem történtek tárgyalások a párt a kezdeményezést Boneu prefektustól várja.

— Az a nézetem — mondotta dr. Marsieu Justin, — hogy a választásnál kapcsoljuk ki a politikát, mert a városi tanács az a testület, amelyben nem szabad politizálni.

Dr. Hotoran Victor, a parasztpárt elnöke, szintén ilyen értelmű nyilatkozatot tett. A város érdekében helyesnek tartaná, ha a politikai harc elkerülhető lenne. Amennyiben a parasztpárt olyan ajánlatot kap, hogy képviselőhez juthat a tanácsban, úgy semmi akadálya nem lesz annak, hogy egységes listával menjen a választásba.

A magyar párt kebelében már megkezdődtek az általános jellegű eszmecsere s még csupán az bizonyos, hogy a magyarság egy-

ségesen indul a harcba. Dr. Barabás Béla az aradi magyar párt elnöke Jugoszláviában tartózkodik és a vezetőség ma táviratilag értesítette a tanács feloszlásáról. Dr. Barabás Béla előreláthatólag egy-két napon belül haza érkezik és megkezdí a párt kebelében szükségessé váló munkát. A párt ősz elnökének hazaérkezése után a hatvan tagú intéző bizottság összeül és eldönti, hogy kik legyenek a magyarság jelöltjei. A döntés előtt a magyarság érdekében feltétlenül meghajlik a kisebbségben maradt frakció, mert a legutóbbi tapasztalatok is bizonyították, hogy a magyar párt ugy jelent erőt, a magyar kisebbség érdekeit eredményesen úgy szolgálhatja, ha egységét és összetar-

tását bizonyítja minden megmozdulásánál.

Arad város tanácsának feloszlása és a közeledő választások előkészülete az események sulypontját a vármegyei prefekturára helyezték át. Ma reggeltől kezdve már fontos tárgyalások folytak ebben a fontos ügyben. Boneu prefektus közlése szerint egészen természetesen a Magyar Párt közös listán szerepel a kormánypárttal. A tanács tagok száma a régi maradt; a szeptember 12-iki választáson 24 rendes, 8 póttagot választ Arad polgársága és rajtuk kívül tizenhat tagot delegál a kormány a tanácsba. A hivatalból delegált tagok valószínűleg továbbra is megtartják mandátumaikat. A polgármester személyére vonatkozólag egyelőre korai minden kombináció, mert a polgármester megválasztása a tanács szuverén joga.

Békekongresszus készül Genfben.

(Genf, augusztus 20.) A Nemzetközi Békeiroda Genfben, mint negyedszázad óta évente, az idén is nemzetközi békekongresszus rendez és pedig augusztus 28-ától szeptember hó 3-ig bezárólag

Genfben. A napirend főbb tárgyai: 1. A népszövetség tanácsának átszervezése. 2. Az államok szuverenitása. 3. A béke gazdasági megszervezése.

Kavarodás egy elcsereilt aradi sporttelep miatt

Panaszos küldöttség Boneu Vazul prefektus előtt. — Négymillió ajándék kétszáz ezer lej ellenében.

(Saját tudósítónktól.) Boneu Vazul, Aradvármegyei prefektusát ma háromtagú küldöttség kereste fel, amely súlyos agrárszjaelésre hívta fel a prefektus figyelmét és annak orvoslását kérte. A visszaélés — a panaszok szerint — annál súlyosabb, mert épen most forog szőnyegen a beépítetlen városi telkek kisajátítása. Az történt, — panaszolta a küldöttség — hogy tekintélyes, igen jó helyen fekvő területet vontak el a kisajátítás elől s épen az agrárbizottság útján jutottak egyesek ahhoz a hatalmas telekkomplexumhoz, amelyet most igen magas áron akarnak értékesíteni.

Rövid idővel ezelőtt — hangzott a deputáció vádja a prefektus előtt — a micalacai Olimpia sportegyesület eddig ismeretlen rugók alapján csereüzletet kötött Muntean György micalacai gazdálkodóval. Az Olimpia sportegyesületnek ugyanis sikerült egy mintegy két holdas területet kapni Aradon, a Gloria-CFR sporttelepe mellett, az árterületen innen. Az egyesületnek a telket tisztán sportcélokra adták, de a klubnak ugylátszik nem volt szüksege a területre, mert cserélt Munteannal. — Muntean hasonló nagyságú területet adott az Olimpiának Micalacán és ezért Muntean megkapta az aradi területet, amelynek természetesen tízszer annyi az értéke, mint a micalacai teleknek. A csereüzletet sikerült a földművelésügyi miniszteriummal is jóváhagyatni, amibe azonban sem Arad városa, sem pedig azok, akik ezen a környéken szerettek volna házhelyhez jutni, nem nyugodhatnak beje. Muntean a 200 ezer lej értékű micalacai telekért egy négy millió értékű aradi telket kapott és annak négyzetméterét most ezer lejért bocsátja áruba, holott ez a rész vagy csak

sportcélokra szolgálhatott volna, vagy pedig tisztviselői házhelyeknek kellett volna kiosztani.

Boneu prefektus a küldöttségnek megígérte, hogy el fog járni a különös csereüzlet ügyében és oda fog hatni, hogy a terület olyanoknak jusson, akik a városra nézve hasznos építkezéssel akarják a területet igénybe venni.

Kialudt szemekkel új élet útján.

Budapesti családi dráma egyetlen életbenmaradt áldozatának szomorú kálváriája. — Ma már örül az életnek a megvakult Hajdu Katóka.

(Budapest, augusztus 18.) Csaknem háromnegyed éve már... Hajdu Gyula budapesti vendéglős, volt főhadnagy, 1925. december elején, amint emlékezetes, három gyermekének revolverrel keresztül lötte a fejét, majd feleségével együtt öngyilkosságot követett el. A Hajdu-családból egyedül a 15 éves Kató maradt életben, de a revolvergolyó mindkét szemvilágát kioltotta. Vakon, halántékának hét félg hegedt sebével hagyta el a Rókus-kórházat és azóta nem hallottunk róla. A kis Kató ezidő szerint Pestszentlőrincen nyaral nagybátyjánál, Hajdu Lajos postarizsnél. Csinos fiatal leánykává serdült és halántékán a két seb, amelyen a golyó behatolt és távozott, csaknem begyógyult. — Két-három lépés távolságról a sebhely már alig látható. Szemmel kékek és az első pillanatban szinte hihetetlen, hogy ezek a külsőleg teljesen ép szemek nem látnak. Annál megdöbbentőbb azonban, mikor megszólításra a kiégeti szemek tévován fordulnak a hang irányában. Kedvesen és vidáman beszél aztán a kis Kató és ami a kórház óta történt vele, azt így mondja el:

— Sokat, nagyon sokat sirtam

Ambrus, Courths Mahler, Erdős René
! díszkötésű művel 5 havi részletre Sándor Ferencnél Arad. !

Részvénycsalók

garázdálkodása Erdélyben
A kolozsvári rendőrség letartóztatta őket.

(Cluj, augusztus 20.) A Banca Neustoreasca a Romániai, bucsuresti-i bank nemrég két ügynököt küldött Erdélybe, hogy részvényalíráásokat gyűjtsenek. Az ügynökök gyanus szereplése szemé szurt az itteni kereskedőknek és iparosoknak, akiknek érdeklődésére a bank igazolta megbízottait, azonban néhány nap múlva sikkasztás miatt bünvádi feljelentést tett ellenük. A szélhámos ügynökök Érmihályfalván is mefordultak, ahol azzal a trükkel állottak elő, hogy bankjuk Sándor József magyarpárti szenátor személyes intervenciójára veszi fel a kontaktust Erdély és Bánság iparosaiival, valamint kereskedőivel. Azoknak, akik legalább öt darab 700 lej névértékű részvényt jegyeznek és az összeg felét előre kifizetik, kötelező ígéretet tettek, hogy 300 ezer lej bekebelezés mentes kölcsönt kapnak 10 százalékos kamattal. A hangeszter ígéretet dacára sem járt sikerrel az ügynökök munkája, akiket időközben letartóztattak.

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg 16763
Bruckner butorgyár raktárait
Arad, Str. Ghiba Birta 16.
Cégtulajdonos: VAJNA ADOLF.

eleinte és azt hittem nem is lehet így élni. Azután január végén bekerültem a vakok intézetébe, tanítani kezdtek. Pár hét alatt megtanultam olvasni, írni és akkor már sokkal jobb volt. Megismerkedtem a lányokkal is ott, akiket nagyon megszerettem és ők is szerettek engem. Félév alatt elvégeztem a két első osztályt, nagyon megdicsérték, hogy szorgalmasan tanultam. Most, amióta itt nyaralok, a Braille-írással sokat levelezem a barátnőimmel. Itt nagyon jó, de azért örülni fogok, ha majd visszamegyek az intézetbe, mert megszoktam ott és most már nagyon szeretek ott lenni.

A kis Katónak a felgyógyulása után még egy nagy megrázkódtatás kellett keresztülmennie. Hozzátartozói mindig titkolták előtte a történeteket s szüleinek és testvéreinek halálát. Egy látogatója azután, aki erről nem tudott, elmondott mindent Hajdu Katónak, aki akkor napokon át egyetlen szót sem szolt, csak sirt szakadalanul. Ma már általában vidám a hangulata, házimunkát is végez. Legujabban tanul szőnyeget szőni. A tragédiáról, amin átesett, soha nem beszél, igyekszik mindent elfelejtetni.

H I R E K.

Száz vagon la s a felosztatás Zima Tibor nyilatkozata.

(Saját tudósítónktól.) A tanácsot felosztató miniszteri rendelet a vádpontok között Zima Tibor tanácsstag, a permanens bizottság tagjának holmi szállítási ügyéről tesz említést. Kérdést intéztünk ez ügyben Zima Tiborhoz, aki a következőket mondotta:

— A hivatalos lapban közölt felosztási rendeletnek a szövege megegyezik a lapok által közölt távirati szöveggel. A felosztási vádak között csakugyan szerepel a tűzifaszállításra vonatkozó vád, de itt olyan tévedésről lehet szó, amelyet én emyiben nem hagyhatok. Én tudniillik sem iktatva, sem iktatás nélkül nem kaptam megbízatást egyetlen darab fa szállítására és nem is szállítottam fát. Egészen érthetetlen tehát előttem, hogy miképen kerül ez a vád a felosztási rendelethez. Meg kell várnom tehát a hivatalos lapot, illetve az abban közölt rendelet teljes szövegét és annak betekintése után határozhatom el majd magamat arra, hogy milyen lépéseket tegyek a tévedés helyrehozatala iránt.

— Ferdinánd király Párisban. Vichy-ből jelentik: Ferdinánd király tegnap reggel kíséretével együtt Párisba utazott. A pályaudvaron Alleor prefektus vett búcsut az uralkodótól a Vichyben tartózkodó francia és román előkelőségekkel együtt. Ferdinánd király köszönetet mondott a hatóságok előzékenységeért, majd örömeiként adott kifejezést a román-francia egyezmény megkötése felett. Az uralkodó tíz napig marad a francia fővárosban, onnan Svájcba és Olaszországba megy és szeptember 20-án tér vissza az országba.

— A közlekedési miniszter Bucarestben. Bucarestből jelentik: Veleanu közlekedési miniszter Tiasca kabinetfőnök kíséretében ma érkezett vissza a fővárosba. A miniszter ellenőrző körútján az aradi, nagyváradi, szatmári, nagybányai, kolozsvári és segesvári vasuti műhelyeket tekintette meg és szemlét tartott az erdélyi vasutvonalak felett. A miniszter az újságírók előtt kijelentette, hogy teljesen meg van elégedve a vasutvonalakon uralkodó pontossággal és megemlítette, hogy rövidesen a vagonpark felét javított kocsiikkal cserélik ki.

— Repülőgépkatasztrófa. Londonból táviratozzák: A Páris és London között közlekedő személyszállító repülőgép eddig még ki nem derített ok következtében lezuhant és egy épület tetejére esett. A repülőgép utasai közül egy meghalt, a pilóta, a mechanikus és kilenc utas súlyos sérüléseket szenvedtek, míg hárman könnyebb horzsolással szabadultak meg.

Jugoszlávia készülődik Bulgária ellen.

(Bucaresti, augusztus 20.) Külügyi körök holnapra várják Bulgária válaszában megérkezését. Beavatottak szerint a válasz nem lesz kielégítő és a bolgár kormány igyekeznél fog kibújni a felelősség alól, kijelentve, hogy semmi része nincs a bandák alakulásában, de egyébként is komoly katonai erők hiányában nem áll módjában megakadályozni a bandák működését. A jegyzék azzal fog végződni, hogy a bolgár kormány minden lehető el fog követni en-

nek a sérelmes helyzetnek a megszüntetésére. Valószínűnek látszik, hogy ezzel a válasszal a szomszéd államok nem lesznek megelégedve és különösen Jugoszlávia fog erélyes eszközöket alkalmazni és újból betörés eseti bolgár területen is üldözni fogja a komitácsikat. Ez az ügy egyébként megbeszélés tárgyát fogja képezni Mitilineu és Nincsecs között, amikor Mitilineu a Népszövetség ülésére Genfba utazik Belgrádon keresztül.

Szópárbaj a magyar-zsidók tanszabadságáért

Éles összekoccanás Willer József és Otetelesanu államtitkár között. — Egész napon át folyt a küzdelem a miniszteriumban a kisebbségi iskolákért.

(Bucaresti, augusztus 20.) Ma valóságos kisebbségi nap volt Bucarestben. A német és magyar delegátusok egész napon át az iskolakérdésben tárgyaltak. Hans Ottó Roth, Krüster és Möller német képviselők előbb Bucsan államtitkárt keresték fel, akinek elpanaszolták, hogy Petrovici miniszter beígért rendelete egyre késik s az iskolatörvényt ma sokkal szigorúbban alkalmazzák, mint Angheliescu idejében. Bucsan teljes jóakarattal biztositotta a német delegátusokat és megígérte, hogy intervenálni fog Petrovici miniszternél. A belügyminiszteriumból a német képviselők a közoktatásiügyi miniszteriumba mentek, ahol viszont dr. Willer József Otetelesanu államtitkárral tanácskozott és közben igen heves szóvita fejlődött ki közöttük. Willer ugyanis azt kérdezte, hogy mikor jelenik meg a szabad iskoláztatásra vonatkozó rendelet?

— Igen komplikált ez a dolog, — felelte az államtitkár, — mert ez a rendelet törvénybeütköző és nehéz is az ilyet kiadni.

— Petrovici miniszter határozott ígéretet tett erre, — replikázott Willer.

— Igen, Önök megrohanták a minisztert, aki nem is tudta, hogy miről van szó és így tette meg az ígéretet, — hangzott az államtitkár válasza. — Különben, ha a rendelet meg is jelenne, nagyon kell vigyázni annak szövegezésére, hogy ne kerüljünk a törvénynyel ellentétbe.

— A szövegezés nem lehet egyéb, mint az, hogy a zsidó tanulók beiratkozhatnak a magyar iskolákba — felelte Willer.

— Ne foglalkozzanak Önök annyit a zsidókkal, — vetette közbe az államtitkár.

— A magyar honvédelmi miniszter birtokvásárlása. Budapestről táviratozzák: Rendkívül érdekes birtokvétel történt Magyarországon. Gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter és felesége, született Ordódy

— Tudjuk mi jól, hogy mivel foglalkozunk, — vágott vissza élesen Willer.

— De mi is tudjuk jól — replikázott Otetelesanu, — hogy miért foglalkoznak annyit Önök a zsidókkal!

Eddig tartott a szóharc, amely után Willer eltávozott s az afférről, valamint az iskolakérdésről a következőket mondotta bucuresti tudósítónknak:

— Az erdélyi lapok az iskela-programról írva, úgy állítják be az én szereplésem, mintha én rózsás optimizmussal itélném meg a helyzetet a szász képviselők pesszimizmusával szemben. Nem akarom, hogy indokolatlan naivitással vádoljanak, s ezért kijelentem, hogy Petrovici miniszter megértő nyilatkozatát valóban a hála érzésével fogadtam. azonban a baj az, hogy ennek a miniszteri ígéretnek irásba foglalása egyre késik. Igaz, hogy ma a miniszteriumban nagyon különös választ kaptam sürgetésemre; én azonban feltétlenül bizok a miniszter ígéretében, akit különben sem tartok olyan rossz politikusnak, hogy a teljesen törvényes kérést szükkeblüen visszautasítsa, épen most az időszaki választások idején. A rendelet ki nem adása úgy a magyarság, mint a zsidóság körében máris nagy izgalmat keltett.

Mig Willer az államtitkárral tárgyalt, a német képviselők Petrovici miniszternél tanácskoztak. Ennek eredményéről Hans Ottó Roth ezt mondotta:

— A miniszter részéről sok megértést és jóakaratot tapasztalunk, de nagy baj, hogy magas miniszteri tisztviselők akadályozzák a miniszteri jóakarát realizálását.

Lili a Somogyi Rezső-féle csödtömegetől megvásárolták a Moson- és Győr megyékben levő Pónafőpusztai birtokot. A vételár felszerelés nélkül 12 és fél milliárd korona, míg az idej termésért a mi-

niszter két és fél milliárd koronát fizetett külön. A vételt és a birtokát ruházást az Országos Földbirtokrendező Bizottság máj ülésén tudomásul vette. A miniszter a birtokon levő kastélyt nyaralás céljaira fentartotta magának, de a földeket kiadta bérbe egy sopronmegyei bérleti társaságnak, melynek élén Rosinger Károly áll.

— Házasság. Damian Vilma, Stein József szombatán délután 7 és fél órakor tartják esküvőjüket a református templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

Nagy Bözsi é; Dvorák Bandi folyó hó 21-én este fél 8 órakor tartják esküvőjüket a Minoriták templomban.

— Halálozás. Novák István nyugalmozott pécskai járásbíró, volt ügyvéd e hó 15-én elhalálozott. Az elhunytat, aki igen népszerű és kedvelt személyisége volt nemcsak Pécska, hanem egész Aradmegye társadalmának, s akinek halálát előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja, e hó 17-én temették el nagy részvét mellett.

— Kifogták a Maros halottját. Irunk arról a tragikus halálküzdelemről, amely tegnapelőtt a Marosban játszódott le, s amelynek áldozata Gábor Vikentie munkás volt. A szerencsétlen ember holttestét ma este 7 órakor a Hubert szappangyár közelében kifogták az ott halászó emberek. A hatóság részéről Stauber Andor dr. és Cherces Emil rendőrtiszt ejtették meg a hullaszemlét, majd a tetemet az alsó temetőbe szállították.

GROSS és RENDY
modern uriszabósága
Arad, új Neuman-ház.

— Agyonsújtotta a villám. Szkrób János lugozói lakost tegnap délután a mezőről hazafelé jövet hatalmas vihar érte utól és egy lecsapó villám a szerencsétlen embert agyonsújtotta. Az ügyészség megadta temetési engedélyt.

Hollós Vacuum Cleaner
Arad, Str. Bariltu 39. Telefon 513. sz.

— Elfogott betörőbanda. Ma délután vitték át a rendőrségről az aradi ügyészségre Bulea Sotica, Mozsik Gergely és Georgiu György régóta körözött betörőket, akiket a rendőrségnek néhány nappal ezelőtt sikerült elfogni. A betörők az ügyészségen többek között beismerték, hogy a Wohlberg-féle betörést is ők követték el. Az ügyészség kihallgatásuk után a vizsgálóbíróhoz kísértette át a betörőket, ahol Sotirescu vizsgálóbíró előzetes letartóztatásukat rendelte el.

— Herkulesfürdőn (Balle Erculana) Stankovici pensió szép szobák, finom konyha, utósaionban teljes ellátás csak napi 250 lej.

— A Hellas Sport Club f. é. augusztus hó 29-én vasárnap délelőtt fél 10 órakor a clubházban rendkívüli közgyűlést tart, melyre kérjük a t. tagok feltétlen megjelenését Elnökség.

— Minden angol 81 levelet ír évente. A világposta-egyesület most statisztikát állított össze az egyes országok postaforgalmáról. Anglia vezet ezen a téren. Évenként az átlagos számítások szerint 81 levelet ír minden angol. Utána jönnek az amerikaiak, akik közül 69 levelet ír egy évben egy ember. A legkevesebb levelet a portugálok írják. Ezek fejenként 19-et. Franciaországban 24 levelet ír minden ember évente.

Legjobb kreppapírok Kerpelnél.

— Közzöljük az igen tisztelt orvosokkal és pacienseikkel, hogy a belgyógyászati, sebészeti és nőgyógyászati betegek részére berendezett budapesti „Fasor Szanatorium“ (Vilma királynő-ut 9.) betegeit tízennégy-napi ott tartózkodás után a visszautazásnál a Máv. vonalain 50 %-os díjkedvezményben részesíti.

— Öngyilkos budapesti urleány. Budapestről táviratozzák: Dreschler Magda 19 éves urleány ma délután az Andrassy-ut és a Bajza-ucca sarkán összeesett. Az előhívott mentők megállapították, hogy az elegáns urleány nagymennyiségű aspirint vett be és azonnal gyomormosást alkalmaztak, mire jobban lett. A Rókus-kórházba szállították, mire jobban lett, de öngyilkosságának okát nem volt hajlandó elárulni.

— Holnap, vasárnap, augusztus 22-én lesz az aradi nyomdászok nagy kerti ünnepélye Ujaradon. a Kornett-féle vendéglőben a Gutenberg dalkör közreműködésével. D. u. 3 órai kezdettel tombola-játék, konfetti és serpentin csatán kívül kugliverseny és egyéb kacagató látványosságok. — Este 9 órakor az Unirea műkedvelő ifjuság egyfelvonásos bohózatán kívül szavallat, monolog és a dalkör szebbnél szebb dalokkal szórakoztatja a közönséget. Belépti-díj délután 20, este a táncestélyre személyjegy 40, családijegy (3 személyre) 80 lej. A hangversenyt hajnalig tartó tánc követi.

— Razzia a lámpa nélküli kerék párok után. Az aradi államrendőrség az utóbbi napokban szigorú razziazt vezet a túlságosan elszaporodott lámpánélküli kerékpárok után. Mint ismeretes Valaszky Sándor kerékpáros halálos katasztrófáját is az okozta, hogy kerékpárja nem volt lámpával felszerelve. Tegnap este előállították a rendőrségre Bihacs Istvánt, mert 1417. számú kerékpárját nem szerelte fel lámpával.

Bizonytalanság a pártok fuziója körül.

(Bucuresti, augusztus 20.) Az Adeverul intervjut közöl Bocu Severtól, aki jelenleg Karlsbadban üdül. Bocu Sever kijelenti, hogy a nemzeti párt többsége ellene van a parasztpárttal való fuzió tervének és reális posszibilis politikát kíván, ami egyet jelent a liberálisokhoz való közeledéssel. Manu azonban a parasztpárti híve és miután nagy tekintélye van a pártban, a helyzet egyelőre bizonytalan. A jelenlegi zavaros helyzetnek mindenestre meg kell szünni. A nemzeti párt rékell szünni. A nemzeti párt részé-

ről egyébként határozottan kijelentették, hogy nem folynak hivatalos tárgyalások a nemzeti párt és a liberálisok között. A nemzeti párt fenntartotta a parasztpárttal kötött választási kartelt a legközelebbi részleges választásokra is, de tény az is, hogy ajánlat fekszik a párt előtt a parasztpárttal való fuzió ügyében is.

A parasztpárt parlamenti frakciója kedden ülést tart, amelynek főtárgyát a nemzeti párttal való viszony megvitatása, továbbá a belső szervezeti ügyei képezik.

Saját magának a fia lett.

Egy amerikai bankár különös házassága. — Feleségül vette elhalt fia feleségét.

A csikágói szalonokban ma sokat beszélnek egy ember történetéről, akit az a furcsa sors ért, hogy saját magának lett a fia. A nemmindennapi rokoni kötelék egy szokatlanul furcsa házasság révén támadt, mely viszont csak Amerikában lehetséges. Az affér hőse Thomas B. Stearns gazdag bankár, néhány amerikai pénzintézet tulajdonosa. Stearns, aki nemrég ünnepelte hatvankettedik születésnapját, elvesztette feleségét. Mivel egyetlen fia 1917-ben a francia fronton elesett, a bankárnak senkije sem maradt. Családjával már évekkal ezelőtt egy örökségi perből kifolyólag összeveszett, úgy hogy az öreg ember magára hagyatva teljesen megtört.

Ismerősei unszolására feleséget kezdett magának keresni s meg is tetszett neki elesett fiának özvegye, egy harmincéves nő. Mivel Amerikában a törvény nem tiltja, hogy az após elveheti özvegy menyét, a hatvanéves vőlegény nemsokára oltár elé vezette har-

mincéves menyasszonyát. Egész Csikágó most azon töri a fejét, hogy a fiatal házasságok hányféle rokoni kötelék fűzi egymáshoz. A bankár házassága révén mindenképpen a saját maga fia lett, mivel menyének a férje. Még furcsább fiatal feleségének helyzete, aki a saját maga anyósa lett, mert apósának lett a felesége. — Könnyen kiszámítható továbbá, hogy a bankár elhunyt első felesége férje második házassága révén néhai férje anyjává lépett elő, mivel menyének férje az ő fia.

Ez azonban még mind megjárja. A tulajdonképpeni komplikáció csak akkor támadna, ha a szokatlan házasságnak gyermekáldása volna. A gyermekek saját szüleik unokái lennének. Ha pedig nem egy hamar több gyermeke lenne a házaspárnak, akkor már igazán felsőbb matematika kell annak kiszámításához, hogy ezek a gyermekek milyen családi viszonyban állnak egymáshoz. Szerencsére azonban a férj korára való tekintettel, ezektől a komplikációktól nem igen kell tartani.

— Rendőri hírek. Káposztás János tízennyolc éves fia ma délelőtt Aradon a Str. Marasesti (Kossuth) ucca sarkán összeesett. A mentők a kórházba szállították, hol megállapították, hogy a fiu szivbajban szenved. A beteg fiut lakására vitték. — Az aradi rendőrség ma előállította Illosvai Istvánt, aki igazolványok nélkül csavargott az uccán. Megindult ellene az eljárás.

Jön! Jön!
Az aranyláz.
CHARLIE CHAPLIN-nal

Furcsa kivégzés Franciaországban.

Franciaország Sevres nevű városában szombaton reggel kellett kivégezni August Marcellet, egy 20 éves fiatal, de elvetemedett gyilkost. Amikor a fogház hivatalnokai megjelentek a cellában, Marcelle még aludt, megfordult a priccseken, rámosolygott a hivatalnokokra és megkérte őt, hogy ha már kivégzik, tegyék ezt a napnak oly szakában, amikor sokkal kellemesebb az ilyesmi, mint korán reggel. Ezt a kérését természetesen teljesítették és nyolc óráig aludni hagyták. Ekkor aztán még egy utolsó kívánsága volt. — Két liter finom pezsgőt kért, meg is kapta, ki is itta az italt. Aztán gondosan toalettet csinált, végighallgatta a lelkész imáját, cigarettát kért tőle és füstölve ment a verpadra. Mielőtt fejét a guillotine alá helyezte, sajnálkozását fejezte ki a védőnek, hogy ezuttal nem sikerült bizonyosságot adnia ügyvédi képességeinek és bocsánatot kért a hóhértól, hogy ilyen sokáig megvárakoztatta. Utolsó szava is a hóhérnak szólt: „Viszontlátásra mester, odaát“.

Uj könyvek.

Paál András: Ősi földön.

Székely poéta. Ősei dacos kurucok lehetnek s ő maga talán már a vatesztségig hatalmasodott volna, ha nem a Hargita zugásai bomlik a lelkébe s nem volnának olyan furcsák és hidegek az Erdély felett viritó csillagok. Egyébként kisiparos, valahol a Cenk aljában, műhelye sötétjében liheg naphosszat, de estére aztán megtermékenyül a lelke és az egyszerű, őszinte sorokból fájdalmasan bug fel a székely-magyar fajta bánata. Vaskos versfüzete már több mint lírai sikolyok és több mint jajgató vízióval megirt remniszcenciák: Paál András székely kisiparos-poéta új magyar bibliáj irt Erdélynek. A több mint százoldalas könyvet a Brassói Lapok adta ki s az értékes versekhez Szele Béla dr. írt előszót. (p. 4.)

„CARLTON“

(volt „BRISTOL“)

SZALLODA
BUDAPEST.

IV., Petőfi-tér 6. sz.

Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem
Sürgőnyeim: „CARLTON HOTEL“

MARIENBAD

világhírű gyógyhely

az elhízás, gyomor, bél-, és májbajok, reuma, női betegségek és vérszegénység ellen. — Moor, szénsavas és acélfürdők! — Évente százezer betegnek nyújt gyógyulást!

KÖZGAZDASÁG.

Szeptember 15-én lép életbe a CFR. új tarifája

(Bucuresti, augusztus 20.) A hivatalos lap mai száma közli azt a minisztertanácsi határozatot, mely jóváhagyja a CFR. új tarifáját. A tarifaeemelések szeptember 15-én lép életbe.

Zürichben 2.42.50, Párisban 16.60 a lej.

Helyi valutaárak. (Augusztus 20.) Pénz: Márka 49, dollár 211, angol font 1025, francia frank 6, magyar korona 340, dinár 3.60, schilling 30, svájci frank 40.50. — Árú: Márka 50, dollár 213, angol font 1013, francia frank 6.20, líra 7, cseh korona 6.30, magyar korona 330, dinár 3.70, schilling 30.70, svájci frank 40.50. **Kifizetések:** Berlin 51.20, Amsterdam 86.20, Newyork 213.75, London 1044, Páris 6.25, Milánó 7.28, Prága 6.36 Budapest 331, Zágráb 3.81, Bécs 30.36, Zürich 41.50.

Zürichi tőzsdenyitás. (Augusztus 20.) Berlin 123.25, Amsterdam 207.55, Newyork 517.60, London 2515.50, Páris 14.50, Milánó 16.95, Prága 15.32.50, Budapest 72.25, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 2.42.50, Varsó 58, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdezárlat. (Augusztus 20.) Berlin 123.20, Amsterdam 207.60, Newyork 517.75, London 2515.37.50, Páris 14.60, Milánó 16.97.50, Prága 15.32.50, Budapest 72.20, Belgrád 9.12.50, Varsó 56, Bécs 73.20.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Augusztus 20.) **Kifizetések:** Páris 6.15, Berlin 50.20, London 1035, Newyork 212.50, Milánó 7.05, Zürich 41.60, Bécs 30.20, Prága 6.30, Budapest 30.15. **Valuták:** Napoleon 875, márka 51, leva 1.52, török líra 1.18, angol font 1035, francia frank 6.60, svájci frank 41.50, líra 7.50, drachma 2.50, dinár 3.85, dollár 214, lengyel zloty 18, schilling 31.50, magyar korona 31.50.

= **Börgyárosok és tímárok kongresszusa** Temesvárott. A súlyos gazdasági viszonyok, melyek a régebben szép fejlődésnek indult börtipar fejlődésében nemcsak, hogy megakadályozták, hanem az elpusztítással fenyegetik, arra kényszerítették Románia börgyárosait és tímárait, hogy szeptember 12-én Temesváron kongresszusra jöjjenek össze, hogy ezen a kongresszuson megbeszéljék a teendő intézkedéseket, melyek alkalmasak lennének a fenyegető veszélyek elhárítására. A kongresszus tárgysorozata következő: 1. Börgyárosok egyesületének alakuló gyűlése. 2. A nyersbőrök helytelen fejlesztésének és kezelésének megakadályozása. 3. Börtipari gépek és vegyszerek vámjának redukálása. 4. A magas nyersbőrárak. 5. Börtiparverések létesítése. 6. Börtipari és kereskedelmi bank alapítása. 7. Szakoktatás. 8. Keményáru nehezítése. 9. Egységes fejlettmérés. 10. Vegyvizsgáló intézet felállítás a börtipar részére. Az előkészítő bizottság megtette az intézkedéseket kedvezményes vasúti jegyek megszerzése érdekében. A kongresszussal egyidőben cserzőanyag, börtipari gépek és vegyszerek áruminta kiállítás lesz.

= **Árverési hirdetés.** Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ezúton hozza az érdekeltek tudomására, hogy a megyei prefektúra rendelkezése értelmében a megyei utak kövezésére szükséges

kvárics szállítására nyilvános árverés hirdettetik. Az árverés 1926. szeptember hó 20-án, délelőtt 11 órakor lesz a prefekturán. A feltételek az aradmegyei Serviciul tehnic irodájában betekinthetők a hivatalos órák alatt.

= **A mai hetipiac árai.** Burgonya 3-4 lej, hagyma 5 lej, tehénturó 16-18 lej, juhturó 56 lej, vaj 100-140 lej, alma 6-10 lej, körte 10-20 lej, szőlő 25 lej, szilva 10 lej, ringló 15 lej, zöldbab 12 lej kilogramonként, tojás 2.20 lej darabja, kalarábé 1 lej, keltáposzta 1-3 lej, fejes káposzta 3-7 lej, zöld kukorica 1 lej fejenként, tej 6 lej, tejföl 30-40 lej, bab 10 lej literje, zöldség 2-4 lej csomója. A baromfiárak: sovány liba 160-200 lej, sovány kacska 100-120 lej, tyúk 100-120 lej, csirke 60-80 lej párja, kövér liba 180-220 lej, kövér kacska 120-160 lej darabja. A gabonapiac árai: buza 800 lej, kukorica 580-600 lej, árpa 460-480 lej, zab 480-500 lej méternázssáncint. Az állatvásár áraiban nincs változás.

SPORT.

Ö Bajnoki sorsolás és 32 százalékos látványossági adó. A bajnoki program összeállítása folyó hó 22-én vasárnap délelőtt 9 órakor lesz megtartva a szövetségi irodában. Ugyancsak itt, folyó hó 21-én délután 6 órakor a szövetségi titkár megadja a szükséges felvilágosításokat a látványossági adóra nézve. Az összes affiliált sportegyesületek feltétlenül küldjék el megbízottjaikat.

Ö Országos atletikai verseny lesz folyó hó 22-én, vasárnap délelőtt 9 és délután 3 órától kezdődőleg az AAC-pályán kerékpár- és női atletikai számokkal. A női „Házona” (házi labda)-játék első bemutatása Aradon. A versenyen résztvesznek az ország összes nevezetesebb atlétái, úgy, hogy új országos rekordok várhatók. Jegyek a verseny napján az AAC-pályára pénztáránál válthatók.

Ö Az Europabajnokság második napja. Budapestről táviratozzák: Az Europa-bajnokságok mai versenyében a 400 méteres gyorsuszás előverenyének eredménye a következő: Első előfutamban: 1. Arne Borg (Svédország), 2. Antos (Csehszlovákia), 3. Wannie András (Magyarország), 4. Felicides Béla (Románia). A második előfutamban: 1. Berges (Németország), 2. Fehér István (Magyarország), 3. Ake Borg (Svédország), 4. Bacigalupo (Olaszország), 5. Brull (Spanyolország). Harmadik előfutamban: 1. Heinrich (Németország), 2. Koutei (Csehszlovákia), 3. Patriziani (Olaszország), 4. Wasilopoulos (Görögország), 200 méteres melluszás: 1. előfutamban: 1. Rademacher (Németország), 2. Schaffer (Ausztria), 3. Franceschi (Spanyolország), 4. Nemes (Románia). II. előfutamban: 1. Van Parys (Belgium), 2. Linders Svédország), 3. Prasse (Németország), 4. Friedberger (Ausztria), 5. Hezedüs (Magyarország), 6. Soviczky (Lengyelország). — Vízpolómérkőzés: Németország-Belgium 6:4 (4:1)

Ö Arad—Sibiu. Vasárnap Szembenben játszik Arad válogatott csapata, amely katonai bevonulások következtében lényegesen meggyöngyült Erős küzdelemre van kilátás, de remélhető, hogy a handicap dacára is reprezentatívaink folytatni fogják győzelmi sorozatukat.

Ö Budapest—Temesvár. A két város revanche mérkőzése, mint már említettük, vasárnap lesz megtartva Budapesten a Hungaria-utcai pályán. Az FTC elfoglaltsága miatt nem adhat játékos, s így Budapest a következő összeállításban fog szerepelni: Zsák—Vogl II., Vogl III.—Rebró, Ságiy, Nádler—Rémay III., Molnár, Opatá, Tritz, Jenny. Temesvár csapata a következő: Zombori—Steiner II., Hoksári—Teszler, Vogl, Steiner I.—Tänzer, Holz, Wetzler, Semmler, Kilianovits.

Művészet.

* Pesti színészek vendégszereplése. E hó 27, 28 és 29-én ismét megnyílnak az aradi színház kapui. Ritka művelzetet ígér az aradi közönségnek ez a három nap, amikor Erdély és a magyar főváros néhány neves színészenek felléptével színre kerül a halhatatlan Romain Rolland világsiker aratott színjátéka: „A szerelem és halál játéka”, amely a francia forradalom egyik negy mozzanatát hőbberetesen örökíti meg. A másik két napon Karinty fordításában a flamand Crommelynek tragikomédiája „A csodaszarvas” kerül színpadra. A darabban a szavak és tettek mint sulvos pörölycsapások hullanak a hallgató lelkére, megdöngöztetik a hazug elképzelések sok évezredes ércapuit, aztán meztelenül mutatják be szétroncsolt szívű kétségekbe tébolyult férfit, aki sohasem kaphat őszintén igaz választ arra a kérdésre, hogy hű-e hozzá a felesége. Az új utakon vezetett darab a világon mindenütt óriási sikert aratott és szenvedélyes vitákra adott alkalmat. A főszerepeket Baló Elemér, a budapesti Belvárosi Színház tagja, L. Hollos Juci, Lengyel Vilmos, a budapesti Magyar Színház kiváló tagjai, továbbá Fekete Irén, Gergely Lajos, Darvas Ernő és Inke Rezső játsszák. A darabok többi szerepei is elsőrendű tagok kezében vannak. Pénteken, 27-én és szombaton a „Csodaszarvas” kerül színre, szigorúan csak felnőtteknek, vasárnap pedig „A szerelem és halál játéka.” Mind a három előadásra jegyek, rendes helyárak mellett, a téli színház pénztáránál naponta válthatók 10—1 és délután 4—6-ig.

* Nagy Géza fényképész műterme Aradon (ünnep- és vasárnapokon) d. e. 9-től 11-ig, d. u. 3-tól 6-ig van nyitva.

Bözségi nagysád Kálmán Andor szenzációs új dalai mindenütt kaphatók. 3988

Kálmán zeneműkiadóhivatala Timisoara.

Autonómiát követelnek Anglia gyarmatai.

Londonból táviratozzák: Az öszsessel fog összeülni az a Konferencia, amely a legfontosabb birodalmi kérdéseket tárgyalja le. Dél-Afrika, Irország és Kanada az eddignél sokkal nagyobb autonómiát követelnek. Főképpen Kanada liberális és haladó pártjai követelik az angol birodalmi kormánytól, hogy Kanadát tegyék egyenrangúvá Angliával és Kanada miniszterelnöke számára ugyanazokat a jogokat követelik, mint a milyenekkel az angol miniszterelnököt ruházták fel az angol királlyal szemben.

MOZI.

xx „A néma vádló” ma szombaton utoljára az aradi Apollóban. Ma szombaton utoljára vetíti az aradi Apolló mozgószínház „A néma vádló” című nagyszerű filmet, amelynek az ad különös érdekességet, hogy a főszerepet egy pompásan idomított farkaskutya játsza. A főszerepeket a híres Eleanor Bordmann és Raymond Mc. Kee filmszínészek, azonkívül a pompás rendőrkutya játsszák. Az előadások 6, fél 8 és negyed tízkor kezdődnek.

xx „Borzalmak órája” kalandor-dráma bemutatja ma szombaton az aradi Uránia-ban. Ma szombaton mutatja be az aradi Uránia mozgószínház a „Borzalmak órája” című szenzációs kalandorfilmet, amelynek főszerepét a világhírű Rod la Rocque játsza. Az amerikai világváros bűnöző társadalmának megrendítően hű képe ez a film, amelyben felsorakozik Newyork gonosztevőinek agyafurt bűnlajstroma a nőcsábítástól egészen a gyilkossáig. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Amazon” cowboy drámát Marion Davies főszereplővel vasárnapról vetíti az Apolló.

xx Jóni „A vörös egér”. Főszereplők: Paul Richter és Aud Egede Nissen. — „Aranyláz” Charlie Chaplin legnagyobb és legszenzációsabb filmje.

xx Az aradi Marosparti mozzó. színházban ma „Fekete hatyru” szenzációs bűnügyi dráma 7 felvonásban. A főszerepben Elaine Hamerstein.

Felelős szerkesztő:
RETHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

RUDOLF MOSSE

hirdetőirodája és címtár szerkesztősége:

Arad,

Bulevardul Regina Maria 10. Lengyel házban jobbra. — Telefon: 12

Értesitem a t. vevőimet és a hölgyközönséget, hogy angol és francia lapjaim megjöttek, és abból a legmérsékeltebb árakkal dolgozunk. Wohlmuth női szabó Arad Minorita-palota.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. Minden szó hirdetései ára hétköznap 4 lej — ban, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 3 lej, illetve 30 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 ezrig hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűvegy, amelyek tartalmánál fogva eredet alakjában nem kerülhet, az minden egyes esetben megváltoztatása ill. helyesbítése. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Alkalmazás.

DEUTSCHER sucht Stelle als Korrespondent etc. Gefl. Angebote unter „Fleisig“ an die Administr. des Aradi Köz. löny. 5024

ARADI nagyvállalat keres azonnali belé pésre perfekt magyar gyors- és gépiró- nőt. Németül tudók előnyben. Ajánlatok- ktt „Perfect“ jellegre Mosse hirdetőjébe Arad kérünk. 10372

NEVELŐNŐ román nyelvismerettel ál- lást keres nagyobb leánykák mellett szeptember 1-re. Esetleg Regátba is el- menne. Jelenleg állásban. Cim az Aradi Köz. löny kiadóhivatalában. 5044

BOLTISZOLGA és egy háziasszony fel- vétetik, csakis ki már ily minőségben alkalmaz volt, virágkertetészethez értő előnyben. Cim az Aradi Köz. löny kiadó- hivatalában. 5063

Vétel és eladás.

MÉZET veszek. Schvarcz Pál, Arad, Str. Alex. Gavra 16. 5031

ANTIK POHARAK, dísztárgyak, szőnye- gek, intériás szalon, antik comod, 7 fió- kos szekrény, zongorák, íróasztalok, bőr fotelok, manapság könyvszekrény, bu- tordarabok, álló villanylámpák, függő- nyök, storeok, asztalneműk, ágyneműk, női ingek, férfi kabátok, plüsch asztal- és sezlón terítők, komplett uriszoba ebédlő, háló és szalon berendezések, gyermek- kocsi, festmények, antik álló tükrök, kézi mángorló stb. eladók. Salsóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

ANTIK BUTOROKAT, különböző szeba- berendezéseket, egyes butordarabokat, íróasztalokat, székeket, perzsa- és gyári szőnyegeket, fehérneműket keresek sür- gösen, bizományba s azok gyors eladásá- ról gondoskodom. Salsóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

EZÜSTÖT, pianinot, zongorákat, sző- nyegeket magam árban veszek. Salon Ar- tistique Arad, Fischer Ellz-palota. Antik butorok részletre kaphatók. 2601

MACULATURA PAPIR 5 kgr-os csoma- gokban kapható az Aradi Köz. löny kiadó- hivatalában. 500

Ingatlan.

UJMIKALAKÁN új ház eladó, 75.000 lej- ért. Értekezni a baloldali első ucca 15. 5035

Ellátás.

KÉT izraelita diák ellátást kaphat. Ér- deklődni lehet Luttwák József cégnél. 5047

TANARHOZ vagy más urcsaládhoz el- látásra adnám 1-5 ilcoumba járó flamat. Cim az Aradi Köz. löny kiadóhivatalában. 5060

Különféle.

HÍMZŐMŰHELYUNKET lakásunkra, Arad, Str. Cercetasilor 12. volt Szt. Pál- ucca 9. szám alá helyeztük át. Szives pártfogást kér: Wirtschafter Testvérek. 5058.

Erzieherin und Lehrer in mit Auslands-Diplom der höheren Schulen sucht Stelle, unterrichtet in deutscher, französischer und ungarischer Sprache, englisch gramatica, Klavier Haushalt. Varady Grässl A. Carol-Mare, Calea Victoriei 4.

Bécsi utunkról a legújabb modellekkel megérkeztünk és kérjük a n. 6. hölgyközönséget készletünk megtekintésére. Kiváló tisztelettel: Krámer Rózsi, Walder Mici „SUZANNE“ KALAPSALON Arad, Str. Bucur (Eötvös-u.) 15-17.

KAVIAR

Beszertés előtt keresse fel Dr. Groszman Alfrédné szőnyegszövő-műhelyét Arad, Strada Moise Nicoara (volt Petőfi-ucca) 17. sz. Szőnyegei eredeti perzsa minták után készülnek, valódi keleti jelleggel, első- rendű minőségben. Rajzolt minták, angol felvetőfonalak és egyéb anyagok házi szövőszékhez. Kérni perzsa szőnyegeket szakemberi javítása.

Fischer János hölgyfodrász, manikűrterem és modern hajmunka vállalata, Arad, Calea Banatului, bubihajvágás, vizondolatlo, parókák, transformatio, hajrészek (v. Asztalos S.-u.) 12. sz. és hajfonatok leg később. Hajat veszek. Tannó fiúk és lányok felvételnék.

Elsőrendű anyagból, sa- férfi, női és gyermekcipők legolcsóbban szerzhe- ját máhólyben készült tők be Kaupert Adám cipőüzletében Arad, Str. Emilescu (Deák F.) 20-22.

A volt Fábrián Gábor-ucca legjobb részén nagyon szép emeletes urház elfoglalható 4 szobás, fürdőszobás lakással, csinos udvarral, eladó. Kizárólagos megbízott: GYÖRFFY „MURES“ Irodája Arad, Str. Unirei.

Beton-formák, csövek, kutgyűrűk, lépcsőfokok stb. készítéséhez, gépek, ce- menttetőcserepek, üreges betontömbök, beton és salak- téglák stb. előállítására. Betonkeverőgépek. — I-a cementtötekek és az összes szükséges kel- lékeket cementárugyarak berendezé- sére raktárról azonnal szállítja. „MODERNA“ Építőipari Gépek és Radiátor R.-T. Brasov, Kis-ucca 12. Telefon 5-78. Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat. — Prospektusok és árajánlatok díjmentesen!

Uj butorhitel! részletfizetésre. Ebédlő, háló, fa- és vasbutorok, di- ványok, matracok, ágybetétek, Eden pamlagok, zongera, varrógép, írógép stb. CAROL GARAI MAGAZIN DE MOBILE. Arad, Strada Gheorghe Lazar No. 5.

Olcsó tűzifa vaggontételekben kapható: LIGNUM erdőértékesítő vállalat Arad, Minorita-palota. Telefon 905.

Ebédlő, háló, uri szoba, különböző butorok, el- költözködés miatt eladók. Arad, Strada Veilolu (volt Lipót-ucca) 2. Kalvia János- ucca sarok. 5084

Nagyobb kifutó fiu jó fizetéssel azonnal fel- vétetik. — Cim az Aradi Köz. löny kiadóhivatalában.

Ki tud róla, hogy Aradon hol szerezhetők be a „Hellebens“ elem-gyár világhírű száraz elemei, zseblámpák, közillámpák és egyéb hasonló célokra? 18758

Egy keveset használt 5 tonnás teherautót pótkocsival együtt megvéteire keresek. Cim Kulmer Dániel Poeloa.

Leánytan- és nevelőintézet! HANAUSEK-STONNER, I. Wien, Weidburggasse 10-12. Alapítva 1862-ben. Öt nép- és három polgári iskolai osztály, továbbképző tanfolyamok, internátus, föl- internátus, szternát, nyelvtan, zene- és festő- tanfolyamok. Alapra teszi és szellemi nevelés

Berán Béla férfi fehérnemű vállalata Arad, Str. Greocanu (Perényi-ucca No. 5.) Ajánlom legolcsóbbtól a leg- finomabb kivitelig minden férfi fehérneműt. Elsőrendű munka. GYARI ÁRAK!

Teljesen új 75.000 lejjes finom hálószoba 52.000 lejért eladó. Arad, Calea Saguna No. 138.

No. 566—1926. PUBLICAȚIUNE. Se aduce la cunostință publică că cei ce doresc a ocupa postul de impiegat la notariatul Petriș au să-și inantere cererile Primăriei Petriș, până la 15. Septembrie 1926. Salariul este 2500 lei lunor. Condițiunile de admisibilitate in funcțiunea aceasta sunt cele stave- rite in Statutul funcționarilor publi- ce, și legea pentru unificarea Admi- nistrativă. Petriș, la 10. Aug. 1926. 5011 Notar.

Makulatura, tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kö- tegekben kaphatók az Aradi Köz- löny kiadóhivatalában.

Értelap a híres erdélyi fatányéros, borsostokány, luc- kes káposzta, kolozvárikáposzta, turós csusza a Bécsi Aspangbahn Restaurantból Ebéd után 1-5-ig ingyen borkóstoló a borpincében. Wien, III., Aspangbahnhof, 6 paró a város központjától, a Schwarzenberg plattól. Magyar tulajdonos: BACHNER RÓBERT bormegkorekedő. Nyomatott az Aradi Köz. löny rotációs gépén. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat.